

AMIGOS DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementprijs voor Curaçao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2.— met
voornitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0.50, voor elken regel meer fl. 0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:

P. JOLY & J. MARTIN,

66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10.— pa anja.
Un number só fl. 0.25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0.50 cada
regel mas fl. 0.07½.

HET ANTI-SLAVERIJ-CONGRES.

Omstreeks twee jaren is het ge-
leden, dat de eerbiedwaardige, roem-
rijke kardinaal Lavigerie uit het
zwarte werelddeel naar Europa over-
stak, om daar een kruistocht te pre-
diken tegen de slavernij in Afrika.
Geweldig klonk de doodkroon, die
hij aanhief, door de luiden van
de beschaafde wereld en schrikte de
volken op, als uit een slaap. Inge-
dommelt met het bewustzijn, dat de
internationale verdragen allen sla-
venhandel hadden afgeschaft, dacht
men er niet aan, dat ginds in Afrika
op een uitgestrekt grondgebied groot-
ter dan Frankrijk, alle verdragen
ontloken en werkelijke jachten ge-
houden werden op den mensch. Vier
à vijf honderdduizend stuks, mens-
schelijk vee werden ieder jaar aan
hun land ontrukkt: niets anders dan
vrouwen en kinderen. Daar werd
leeftijd, noch kunne, noch zwakheid
gespaard: wat weerstand bood viel
dood aan de voeten der afschuwelij-
ke drijvers.

Dat kwam de Apostel van Afrika
in Europa berichten en treffend was
de bede om hulp, waarmede hij zijn
vreeselijke tijdingen besloot, de bede
die tot den H. Paulus gericht werd
voor hij naar Macedonië trok: *Transiens... adjuva nos!* Steekt de zee
over en komt ons ter hulp!

Een rilling ging door geheel Euro-
pa op het hooren der machtigste stem-
des kardinaals en aanstonds beslo-
ten de mogendheden de handen in
een te slaan en hulp te bieden, waar
zij vernochten.

Er werd besloten tot een inter-
nationale conferentie en den 18 No-
vember der vorigen jaars vergader-
den te Brussel, ter bespreking van
de belangen der negerslaven in Afri-
ka, de gevolmachtigden der keizers
van Duitschland, Oostenrijk en Rus-
land, der Koninginnen van Engeland
en Spanje, der koningen van België,
Nederland, Denemarken, Portugal,
Italië, Zweden en Noorwegen, der
presidenten van Frankrijk en de
amerikaansche Unie, van den schah
van Perzië en der sultans van Tur-
kije en Zanzibar.

Met den ernst, die zoo gewichtig

een zaak vereischte, werden de zit-
tingen begonnen en voortgezet. De
aanhoudende moeilijkheden nu door
deze, dan door gene mogendheid in
het midden gebracht konden den
moed niet doen zinken, de ijeren
volharding niet aan het wankelen
brengen, die in de vergadering voort-
zat. Zeven maanden lang werd er
geconfereerd; zeven maanden, waar-
in meermalen aan den goeden uit-
slag der conferentie gewanchoopt
werd: waarin de Vergadering dik-
werf het voorwerp was van pikan-
te beschouwingen, vooral tijdens de
voerspoedige arbeidconferentie door
Keizer Wilhelm II te Berlijn ge-
houden: zeven maanden, die het
heerlijk resultaat opgeleverd hebben,
dat nu in de honderd artikelen der
Conferentie van Brussel is neerge-
legd.

Deze honderd artikelen zijn in zes
hoofdstukken verdeeld. Het eerste
behandelt in het algemeen de midde-
len, door welke de slavenjacht in de
binnenlanden van Afrika kan wor-
den bedwongen: het tweede wijdt
zijn aandacht aan de wegen, ge-
woonlijk door de slavenjagers ge-
vuld, om hun koopwaar over land te
vervoeren: het derde stelt de bepa-
ling vast tegen het vervoer der slaven
over zee: het vierde houdt zich bezig
met de landen, waar de slavernij
niet bij wetgeving is verboden: het
vijfde geeft de middelen aan, door
welke de uitvoering der bepalingen,
door de Mogendheden gemaakt zal
worden verzekerd of althans verge-
makkelijkt: het zesde, eindelijk, be-
vat eenige aanwijzingen tot het wer-
ren, of beperken ten minste, van den
invoer van sterke dranken, die als
als een der voornaamste hulpmidde-
len beschouwd wordt, in de nitoe-
fening van hun gevaarlijk bedrijf door
de slavenjagers toegepast.

Ziedaar het resultaat der brussel-
sche Conferentie. Al die in de be-
schaafde wereld de slavernij, vooral
met inbegrip der afschuwelijke afri-
kaansche slavenjachten, als een
schande voor de menschelijke sa-
menleving verfoeit, juicht het werk
dat te Brussel tot stand kwam van
ganser harte toe. Daar is een stap
gedaan tot leniging van een ellende,
die niet te overzien is. Daar is een
blijk gegeven, dat de zorg voor eigen

bestaan en vooruitgang nog niet alle
betere gevoelens in de harten heeft
gedoofd. Nog een weinig tijds en de
vreeselijke gebeurtenissen, waarbij
zoo veel jaren lang reeds duizenden
en duizenden slachtoffers vielen, zul-
len tot het verleden behooren.

Met vreugde mag de Katholieke
Kerk en haar Opperhoofd Paus Leo
XIII op het niet geringe deel wij-
zen, dat door hen in dit werk
van menschelevendheid genomen is.
Reeds bij een vluchtig inzien der
honderd artikelen ontwaart men; dat
de Conferentie zich gegrond heeft
op het program van Leo XIII, her-
haalde malen door Kardinaal La-
vigerie ontwikkeld. Het Congres is
niets anders dan de heilige, zwarte
kruistocht, gepredikt door den Paus
en tot werkelijkheid gebracht door
de Mogendheden.

Nederland alleen heeft de bepaling-
en, die redding en vrijheid gebie-
den over een werelddeel, nog niet
onderteekeend. Zoude het bijzonder
stoffelijk belang hier het hoogere,
het edelere in den mensch verstik-
ken? Kan het stoffelijk voordeel,
hoe groot ook, hier opwegen tegen
den ontzettenden jammer, die jaar
aan jaar over miljoenen ongeluk-
kigen nederstroomt?

Hopen wij dat ook in dit punt de
overeenstemming nabij moge zijn
en de overdraven zorg voor stoffe-
lijke welvaart niet de oorzaak wor-
de eener vertraging van het edele,
Godgevallige werk der onderdrukking
van den slavenhandel in Afrika.

Wetenschap en wonderen.

Onder dezen titel bevat de *Semaine
religieuse* van Vannes een schrijven
van den eerw. pater Charoppin S.
J., een geleerd sterrenkundige te
St.-Louis (V. S. van Amerika), die
den 21 December 1888 met vier an-
dere astronomen, de heeren Prit-
chett, Nipher, Engler en Valler naar
Norman bij San Francisco vertrok,
om daar de zon-eclips van 1 Jan.
1889 te gaan waarnemen.

Ik was de eenige katholiek van
ons vijftal, schrijft pater Charoppin:
de anderen waren protestanten.

Nadat wij te Norman vijf dagen
en vijf nachten hadden gewerkt, om
nauwkeurig onze lengte en breedte
te bepalen en de overige voorberei-
dende maatregelen te nemen, dreig-
de al onze moeite vergeefs te zijn:
den avond van den 31 December was
de lucht met wolken bedekt. De
eerste aanraking der schaduw met
de zonneschijf moest volgens onze
berekeningen ten 12 uur, 12 minuten,
15 seconden, en de volheid der eclips
ongeveer anderhalf uur later plaats
hebben.

De astronomen waren teleurge-
steld: geen ster was te zien, en zij
wanhoopten voor den volgende dag.
Ik stelde hen evenwel gerust en ver-
zekerde hun, dat wij twee minuten
zon zouden hebben gedurende de
volheid der verduistering.

„Pater, zijt ge een profet?” vroeg
prof. Pritchett.

„Noch profet, noch zoon eens
profeten,” antwoordde ik.

„Hoe kunt ge dan zoo stellig spre-
ken?” vroeg een ander.

„Mijne heeren,” antwoordde ik,
„ik ben overtuigd, dat ik zulks kan
doen, maar de redenen daarvan zoudt
gij toch niet begripen.”

„Zeg ze ons,” verzochten ze allen.

„Met genoegen. Wij hebben in
den Hemel eene goede Moeder, die
gij, protestanten, niet erkent: zij
vermag alles bij God. Welnu, als
ik een bijzondere gunst verlang, laat
ik met mij een groot aantal harer
kinderen bidden, en zij weigert nooit.
Er zijn nu te St.-Louis honderden
heilige zusters en onschuldige kin-
deren, die tot haar bidden: „Lieve
moeder, geef pater Charoppin twee
minuten zon,” en ik ben er zeker
van, dat ik die twee minuten zal
krijgen.”

De astronomen lachten hartelijk,
en prof. Engler zeide:

„Pater, durft gij een contract tee-
kenen, waarbij gij u verplicht, te
voet naar Ogden te gaan (500 mij-
len afstands), als de lucht morgen
voortdurend betrokken is?”

„Zeker, heeren: ik heb de Moeder
Gods mijn geheele leven gediend,
zij zal mij dus geen 500 mijlen la-
ten loopen. Gij moet echter weder-
kerig contracteeren, dat gij, als wij
de zon kunnen zien, u op de knieën
zult werpen en de macht Gods en

FEUILLETON.

III SIN EMBARGO TA EL NES A HORTELE III

II

(Continuación.)

Fo dje día ayí un amistad estrecha a
coeminsá desaroljá entre e pastoor i e
hoben prisionero. Hendrik a profeséle
un amor ilimitado, pasobra, sin excep-
tuá su tata i su mama, él tabata e única
persona riba mundoe, koe a keré, koe
a doena fé na su palabra; p'éle lo él
a haci toer cos, p'éle lo él a sacrificá
gustosamente su vida.

Recíprocamente e pastoor a stimá i
compadecé e muchá, koe nan a poné
na camina di ser corrompi i di bira
verdaderamente criminal, pa motiboe
dje sentencia inhusta, basá riba un serie
di circunstancia desgraciada. E sacer-
dote a empleá toer medio pa él rancá
e odio mortal koe nan a derramá den
e corazón infantil; á forza di amor i

paciencia redoblá, él a trata di drechá,
loke otro a danja den alma dje hoben.
E bon siminja koe e pader a sembrá
koe tantoe pena i fatiga, no a cai den
sumpinja, ma sí, den un tera fértil.

Hendrik tabata un muchá talentoso,
coe un imaginación viva i un corazón
ardiente den manoe di un hábil escul-
tor, pa él a manséle i trasforméle na
su manera. Intercesión dje digno pader
a obtené pa su protegido muchoe ora
di libertad, koe él tabata pasa den e
silencioso cuarto di estudio dje ecle-
siástico.

III

Riba un bon día despues di dos anja
largoe di un vida penitenciaria, di dos
anja largoe, aparentemente intermina-
ble, dedicá na un trabao sin encanto,
di dos anja bao di un vigilancia se-
vera, e pastoor a ser jamá na un ora
extraordinaria na kantoer dje director.
E eclesiástico a bai, i él a haya e an-
ciano den un conmoción violenta.

— “Bon Senjor pastoor,” él dici ca-

minando bai contróle; “awé ta pasa
mi un cos di más increíble, lo ke ha-
má no a socedé mi den mi vida. Bo koe
bo bon corazón, koe bo vista penetrante,
bo a bolbé descubri verdad, i nos coe
toer nos grandi sabiduría, toer nos ex-
periencia den lei, nos toer a herá, nos
toer a pifá. Hendrik Theren ta ino-
cente. Atá, leza e carta aki.”

El a moestréle un carta habrí riba
mesa, i gesticulando él a keda ta camna
bai bini den e cuarto espacioso. E pa-
der a cogé e carta, i coe un corazón
conmové i agradecido, él a lezá.

Braunan, 2 Agosto 1864.

Respetable Senjor director.

“Ta un instante noema koe barón
Hagenau, a sali fo di mi kantoer, des-
pues di a comunicá mi un cos di más
stranjo i di más deplorable. E unico
jioe dje barón, un hoben di 15 anja,
a cai coe su cabai ta algén día pasá,
i esai a proporcionéle un herida peli-
grosa. Na e momento aki, e pober ho-
ben no tin sino algun ora más di bida,

i conociendo esai, él a declará awé
mainta, bao di lágrima amarga, koe Hen-
drik Theren, acusá di ladronía i con-
dená ta dos anja pasá, ta enteramente
inocente. Apeser di orden terminante
di su tata, e jioe no por a resistí e
tentación di bisti e horloge koe nan a
regaléle, dia él a haci anja, i como den
wege él a perdé e prenda ayí den mondi
él a keda ketoe, largando toer sospecha
gai riba e pober jioe di e capdó di paloe.

“E barón tabata profundamente triste:
su corazón, su alma tabata na sanger,
ora él tabata repiti mi e confesión dje
jioe, i coe lágrima na wowo él a su-
plicá mi di larga pone Hendrik unbé
na libertad, afín koe su jioe desgraciado
por moeri na paz. Mi no por a rechazá
súplicanar dje barón, i mi completamen-
te convencí, pa tal declaración, koe un
inocente a cai víctima di Husticia, mi
a bai cerca president van Rosen bai
contéle, afín di él doená mi su instruc-
ción den e caso extraordinario aki.

“President tabata enteramente di a-
cuerdo coe mi, i él a huzga bon koe

NIEUWBERICHTEN.

CURACAO.

De Administrateur van Financiën roept hierbij op de erfgenamen van Petronella Baptiste, alhier gewoonde hebbende en overleden, om een tot de nalatenschap van genoemde Petronella Baptiste behorend geldsbedrag te ontvangen, dat in de consignatiekas alhier gedeponeerd is.

Aan belastingschuldigen wegens "Belasting op den Invoer" "Accijnsrecht op sterke dranken" en "Pakhuis-huur van in entrepot aanwezige sterke dranken" over het Tweede kwartaal 1890, wordt gedurende veertien dagen, gerekend van den 4^{en} dezer, op gewone kantooruren, gelegenheid gegeven om hunne bezwaren tegen den aanslag in die belastingen, bij den Administrateur van Financiën ter beslissing in te brengen.

Lijst van brieven, die onbestelbaar zijn beronden:

Federico M. Cluson, Guiseppe Tegnarelli Figurista, Francisco Dacosta Gomez, Rosenda Diaz Gonzalez, Tomas I. Henriquez, Henriqueta de La Cruz, Adelina Keyzer, Catharina Kalvo, Lavarque Bros, Johanna Monsan, Leonora Monsarate, Guiseppe Riccuilli, Tendah Sr. y hijo, Elisabeth Vans.

Aangeleekende Stukken:
Guiseppe Riccuilli.

Niet voor verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan Carlos S. Münch, Maracaibo.

Met de *Prins Maurits* vertrok H. Maandag de ZEW. Heer V. Jansen, pastoor te S. Willibrordo, van hier naar New York om zich tot herstel zijner ondermijnde gezondheid van daar Nederland te begeven.

Wij wenschen den ijverigen missionaris een voorspoedige reis en behouden aankomst in Nederland en hopen hem geheel hersteld weer in ons midden terug te zien.

— Met groote plechtigheid, die door een aanzienlijk aantal geloovigen werd bijgewoond, werd in de Kerk van O. L. V. van den H. Rozenkrans te Pietermaai j. l. Maandag het feest gevierd van den insteller der Dominicaner orde, den H. Dominicus.

Een pontificale H. Mis opende de plechtige feestdag, die met een pontificaal lof, en een feestrede van den HEW. Heer Mgr. Frederiks besloten werd.

— Te Otrobanda en te S. Maria hadden eergisteren respectievelijk 125 en 103 kinderen het geluk voor het eerst tot de Tafel des Heeren te naderen.

Gods zegen blijve die gelukkige kinderen vergezellen!

— Over den beruchten diefstal der juweelen, voor eenige weken door ons vermeld, is nog altijd weinig licht opgegaan.

Twee dergenen, die onder verdienking van medeplichtigheid in hech-

de kracht der voorspraak van de H. Maagd erkennen."

Allen stemden toe, en het contract werd opgesteld en geteekend.

"Verondersteld, pater," bracht prof. Nipher in 't midden, "dat de zon slechts door de wolken te zien is, of wij mistig weer hebben, zoo dat de observatie niet slagen kan, rekent gij dan gewonnen te hebben?"

"Onze goede Moeder doet nooit iets ten halve," antwoordde ik. "Wij zullen een schoone zon hebben, doch vergeet niet, dat ik slechts om twee minuten gebeden heb. Gij zult de eerste aanraking niet door de wolken kunnen zien, maar bij de volheid zal de zon ongesluierd wezen."

Den volgenden morgen, den dag der eclips, was de geheele hemel met donkere wolken overdekt. De astronomen waren ontmoedigd. Te tien ure scheen alle hoop geweken. Ik had mijn rozenkrans en smeekte de Moeder Gods, daar hare eer te genover die ongelovigen op het spel stond, mijn gebed te verhooren. Ik gevoelde het vertrouwen, dat zulks gebeurd was.

De tijd der eerste aanraking kwam en ging verloren. De astronomen waren geheel ontmoedigd. Ik spoorde hen aan, ieder aan zijn toestel plaats te nemen, hun verzekerd dat de wolken op het gewichtig oogeblik zouden splijten....

Juist tien minuten voor de totaliteit der eclips scheurden de wolken. Het was een uitbarsting van vreugde: Venus, Jupiter, Mars en Mercurius, vlak bij de zon, schitterden in helderen glans. Een kleine sikkel van de zon was nog zichtbaar: een groenachtig licht bescheen het landschap. Eindelijk verdween ook dit lichtend gedeelte, en de lichtkring vertoonde zich in al zijne grootsheid en glorie. Eene volledige eclips is zeker het meest sublieme verschijnsel der natuur. De verduistering duurde juist twee minuten; het was een heerlijk succes.

Zoodra alles was afgelopen, snelden de geleerden op mij toe en drukten mij de hand. Prof. Pritchett riep uit:

"Wij zullen allen katholiek worden, pater: wij gelooven nu aan de macht der Moeder Gods, want dit is klaarblijkelijk haar werk."

En terwijl hij sprak, bedekten de wolken opnieuw de zon.

Wij zouden aan tafel gaan, want des morgens had niemand van opgewondenheid kunnen eten. Ik verzocht hun, niet op mij te wachten, daar ik mijne photographieën eerst moest gereedmaken, maar niemand wilde dineeren, voor ik de tafel gezegend had.

Na het middagmaal werd de verplichting van het contract vervuld. Allen wierpen zich op de knieën en zeiden de H. Maagd dank voor hare wonderdadige bescherming. Prof. Nipher erkende, dat het de eerste maal was, dat hij bad....

Prof. Pritchett bezoekt mij dikwijls. Bid voor hem: het is een edel karakter, en ik hoop, binnenkort een katholiek van hem gemaakt te hebben.

toer formalidad necesaria por bien keda te despues, i koe e inocente condená sea temporalmente poné na libertad i entregá na su tata i mama.

"Mi ta suplica bo anto, respetable Senjor director, di obra den e sentido ayí i di larga e mencionado Hendrik Theren bini aki na compania di un bon persona. Según mi a bisa bo caba, e hoben Hagenau no tin más koe algún ora di bida.

Mi ta saluda bo,

"Benting"

"Procureur."

Doblando e carta atrobé, lágrima di alegría a yená wowo dje pader.

"—; Ke tal! ; Kiko bo ta papia?" e director koe a stop di bai bini a puntréle.

"—No ta di awor mi a bisa bo, senjor director, koe mi tabata convenci di inocencia dje muchá. Mi ta alaba Dios koe a kibra e cabuya di mentira, koe nan a pasa den e pover muchá su garga i koe El a trecé su inocencia na

claridad. ; Lo bo kier permití mi pa mi acompaña Hendrik hiba su cas?"

"—Bon senjor pastoor, koe esai bo ta proporcioná mi di más grandi placer," e anciano a grita coe viveza. "En realidad mi tabata den grandi apuro, cordando di ki modi remiti e muchá, pasobra mi instrucción ta bisa: larga el bini coe un companjero adecuado, etc. Coe un polis, sigur ta koe mi no por a mandéle. Na fin di cuenta, conducta di Hendrik Theren tabata excelente durante e dos anja. El tabata di mehor discipulo di hinter e institución aki, lo ke no ta un milagro, si nos considerá toer e circunstancianan. Ma bam coe mi, senjor pastoor, e pover diablo no mester keda ni un instante más coe e bistí di penitenciaría na su curpa."

"—Mi ta keré koe e bistí nobo di mi jioe homber di mas chiquito lo ta bon p' éle," e director a continuá, cogiendo manoe dje eclesiástico i él a sali bai coe n'éle.

Hendrik Theren, ocupá den coenucoe

tenis waren genomen, zijn deze week op vrije voeten gesteld.

— Naar luid van alhier ontvangen berichten is de Weled. Gestr. Heer Dr. J. van Gelder, in leven officier van gezondheid, in Nederlandsch Indië aan de cholera overleden.

NEDERLAND.

Tot voorzitter der commissie van rapporteurs der Eerste Kamer over de spoorweg-overeenkomsten is benoemd de heer mr. Kappeyne van de Coppello.

— De debatten in de Tweede Kamer over de bevoegdheid van den arbiter in het grensgeschied met Frankrijk in Suriname, werden heden gevolgd door den met verlof alhier vertoevend nederlandschen gezant bij den Czaar, den heer Wittewaal van Stoetwegen.

— Naar aanleiding van de uiteenloopende berichten omtrent de gedragslijn, welke onze gemachtigde ter Anti-Slavernij-Conferentie te Brussel volgde, wordt aan het D. v. Z. H. van vertrouwbare zijde verzekerd dat de nederlandsche gezant zich van de onderteekening van het eind-protocol onthouden heeft.

— De onthouding van Nederland geeft in de *Times* aanleiding tot eene vinnige pennetwist. Het Blad meldt uit Brussel, dat de Verenigde Staten Nederland tot die houding hebben overgehaald, en is van meening, dat hierdoor de werkzaamheden der conferentie op niets zullen uitloopen. In het city-blad wordt verder een brief openbaar gemaakt van den Nederlandschen gezant te Londen, waarin gezegd wordt, dat, als Nederland handelde zooals het gedaan heeft, het daarom geweest is, omdat de conferentie buiten haar programma is gegaan. Graaf van Bylandt toont verder aan, dat die houding, overeenkomstig het Berlijnsche tractaat, juist was, terwijl de bijtreding van Noord-Amerika bewijst, dat Nederland niet alleen stond.

Het slavernij-congres sloot zijne zittingen. De vertegenwoordigers van de Mogendheden onderteekenden het slot protocol, alleen die van Nederland en de Porte niet. Aan Nederland is een termijn van zes maanden toegestaan, om als nog toe te treden.

— Van een bezoek, dat de prins en de prinses Von Wied dezen zomer aan Scheveningen zouden brengen, is naar *Het Vd.* mededeelt, aldaar, ook in het Hotel *Corni*, waar de Vorstelijke familie zoude logeren, niets bekend.

— Naar aanleiding van de krijgsverrichtingen in Atjeh gedurende het tijdvak van 12 December 1889 tot 1 April 1890 is bij Koninklijk Besluit van 26 Juni de Sergeant der infanterie N. J. Oldendorp benoemd tot ridder 4^e klasse der Militaire Willemsorde; aan den kapitein van den generalen staf J. B. Van Heutz toegekend de eeresabel met het gebruikelijke opschrift en bepaald, dat de fuselier P. A. Janssens bij afzonderlijke dagorder, zoo in Indië als in Nederland, eervol zal worden vermeld.

huntoe coe e otro condenadonan, tabata ignora kiko ta pasa, ora e director i e pastoor koe ya dj'aleuw a saca manoe, a camná yegá cerca dj' éle; ma apesar koe e mucha a negá di doena nan su manoe, di berguenza ki soesji nan tabata di cobá batata, nan a cohé su manoe primi carinosamente i coe un voz sentimental e director dici coe n' éle:

"—Bo ta liber, Hendrik Theren, bo inocencia ta demoestrá." Incredulo él a keda ta mira nan, i ora e pastoor a siguréle, coe un sonrisa dulce, koe lo ke él a caba di tendé ta verdad, cara di Hendrik a bira más pálida, su lipnan a keda ta baliá i un lamar di lágrima a yena su wowo. E pader a pasa manoe riba su schouder i él a papiéle di tené animo i valor. Ma a durá basta largoe promer Hendrik por a comprendé toer su dicha inesperada i promer él por a formá un idea di su felicidad.

Despues di dos ora di tempoe e viaheronan tabata listoe pa cogé camina. E director i su familia, toer e preceptor i

— In ons land openbaart zich een beweging om de invoering van een octrooiwet te verkrijgen. Prof. D'Autnis de Bourouil wijdt daaraan een artikel in den *Economist*, waarin hij zijn bezwaren uiteenzet tegen een ontwerp eener octrooiwet, door de vereeniging van voorstanders opgemaakt, hoewel hij zelf een octrooiwet nuttig en noodig oordeelt.

Het verleenen van octrooien, het geven van een voorrecht aan uitvinders om gedurende langer of korter tijd de vruchten hunner vinding alleen te genieten, is een zeer moeilijke vraagstuk, daar in theorie ieder de billijkheid daarvan inziet, terwijl in de practijk eerst de veelvuldige bezwaren zich doen kennen.

Heeft men wel eens nagegaan, hoe zelden in de practijk de oorspronkelijke uitvinder het voordeel geniet, verbonden aan een uitsluitend recht?

Zou het de kostbare inrichting van een octrooibureau loonen, wanneer het aantal uitvindingen, dat hier te lande geschiedt, beschermd moet worden binnen de enge grenzen van ons rijk?

Hoe weinig waarde de vreemdelingen, buiten de theoretici, hechten aan de waarde van het octrooi hier te lande, blijkt reeds daaruit dat het land overstromd wordt met reizigers, die hier het nieuwste, wat elders uitgedacht is, te koop presenteren: zij weten uit ondervinding, dat zij wegens de beperkte consumptie hier geen namaak te duchten hebben. (R. N.)

BUITENLAND.

Duitschland.— Op de te Keulen gehouden vergadering van de Duitse *Koloniale Gesellschaft* is een voorstel aangenomen, waarbij de Rijksoverheid en den Rijksdag dank wordt betuigd voor de krachtige bestrijding van den slavenhandel en voor de bevordering der beschaving in Afrika. Daarbij wordt erkend, dat tengevolge van de duitse engelsche overeenkomst en de bepaalde aanwijzing der grenzen van het onderduitsche bescherming staand gebied, voor de verdere ontwikkeling dier streken veel is gewonnen. Tevens wordt de hoop uitgedrukt, dat de Rijksoverheid de aan Duitschland verbleven koloniale bezitting verder op de hechte grondslagen zal vestigen.

Door de Vergadering werd hulde gebracht aan de verdiensten van Wissmann, die tot eerelid der vereeniging werd benoemd. Majoor Libert gaf verslag omtrent den militairen toestand in Oost-Afrika. Fabri sprak over de jongste overeenkomst tusschen Engeland en Duitschland. Hij betreurde den overgang van Zanzibar aan Engeland en het niet afstaan van de Walvischbaai aan Duitschland. Vohsen deed uitkomen, dat Engeland wel het recht van doorvoer, maar geen, tolvrijheid heeft verkregen. Men moest alle krachten inspannen, zeide hij, tot ontwikkeling van Oost-Afrika. De Vergadering nam nog verscheidene resoluties aan en ging uiteen met den kreet: "leve de Keizer!"

— De dagbladen bevatten de Staatkundige patriotische toespraak, die

empleadonan dje institución, nan toer a bin acompaña e hoben te na porta i pa nan toema despedida di dj' éle.

Cada un di nan kier a primi su manoe pa de laatste, cada un kier a biséle, ainda un palabra di aprecio, di carinjo, cada un kier a expresá, manifestá nan opinión, es ta, koe fó di principio nan no a keréle verdaderamente culpable, i nan toer tabata di acuerdo koe Hendrik Theren tabata un hoben simpático, dotá di naturaliza, i koe den su bistí nobo di laken, él tabata parcé más jioe di un conde koe jioe di un capdó di paloe.

Profundamente conmové, Hendrik acompaña dje pastoor a abandoná e institución, i koe ansia él tabata primi manoe di es digno pader, koe tabata bolbé hibéle den mundoe atrobé.

Ora e tren a sali dje última estación pa nan yega na fin di nan viaha, e pastoor a cogé e muchá su manoe, él a keda ta miréle fihamente i él dici coe n' éle:

El ta continuá.

Mgr. dr. Klein, bisschop te Limburg hield tot het Pruisische officierenkorps, dat hem een ovatie met muziek bracht. De Bisschop sprak van de vereering en het vertrouwen, waarmede het leger en het volk naar den Keizer opzagen, en die zich in alles overgaven aan zijn leiding. Hij herinnerde verder aan de geestdrift, waarmede in den vrijheidsoorlog in het begin dezer eeuw het Pruisische volk op de roepstem des Konings tegen de Franschen ten strijde trokken. Als vijanden weer het land mochten bedreigen, dan zou hij, bisschop, het dappere officierskorps met den innigen wensch begroeten, dat het zich met roem overluden moge in hetzij welken toekomstigen oorlog. Ten slotte bracht hij een "Hoch!" op de officierskorps, hetgeen door het officieren beantwoord werd met een "Hoch!" op den Bisschop.

Belgie.—Stanley is niet tot gouverneur-generaal van den Congo-Staat benoemd. Alleen is het waarschijnlijk, dat hij opnieuw in den dienst van den Congo-Staat zal treden, en in dat geval met een bijzondere zending naar den Boven-Congo zal worden belast. Mocht hem de titel van Gouverneur-Generaal worden gegeven, dan zou dit slechts een eertitel zijn.

—Wij lezen in het *Hbl. v. Antw.*: De liberale pers heeft verleden week verteld, dat de Pruisische douanen, heel onbeschoft, de Koningin uit haar rijtuig deden stappen, toen zij naar Aken reed, en het rijtuig aan een onderzoek onderwierpen. Van dit feit is geen woord waar: de Pruisische tolbeambten hebben voor onze Koningin de wapens gepresenteerd, zoals de Belgische. Waar haalt de Franschegezinde Brusselsche pers toch die gedurige aanvallen tegen Duitschland? Zij beschuldigt aanhoudend Duitschland, en ligt integendeel plat op den buik voor de Fransche republiek: en zij zou willen, dat de Vlaming, evenals zij, die kruipende houding aannam? Wel bedankt: de Vlaming heeft den ruggraat niet van eenen clown.

—Het verlovingsfeest van prins Boudewijn, zoon van den graaf van Vlaanderen, met zijn nicht prinses Clementine, dochter van den Koning der Belgen, zal, over eenige dagen op het paleis te Brussel plaats hebben.

—De internationale Anti-Slavery-Conferentie te Brussel heeft, na zeven maanden werkens, haartaak volbracht. Ondanks velerlei tegenwerking en het uiteenlopende der verschillende belangen, zijn toch de Mogendheden het in alle hoofdzaken eens geworden: zoodat het resultaat der beraadslaging kon worden samengevat in een Akte van honderd artikelen, welk stuk nog slechts door de gevolmachtigden behoeft getekend te worden in naam van de keizers van Duitschland, Oostenrijk en Rusland, de koningin van Engeland, de koningin Regentes van Spanje, de koningen van België, Nederland, Denemarken, Portugal en Italië; de presidenten van Frankrijk en de Amerikaansche Unie, den Sjah van Perzië en de Sultans van Turkije en Zanzibar. Met deze Akte gaan de Mogendheden van woorden tot daden over en wordt voor goed den oorlog verklaard aan den slavenhandel, welken volgens Livingstone reeds 30 jaar geleden jaarlijks aan een half miljoen, en volgens kardinaal Lavigerie na den val van Khartoem jaarlijks zelfs aan twee miljoen menschen het leven kost.

De Akte is verdeeld in hoofdstukken. Het eerste handelt over de maatregelen te nemen, ter plaatse van den handel zelf: inrichting van een regelmatig bestuur, oprichting van versterkte stations, aanleg van wegen en spoorbanen; schepen op de stroomen en binnenmeeren; oprichting van expedities en vliegende colonnes, die het verkeer tusschen de stations onderhouden; beperking van den invoer van wapenen. Andere artikelen betreffende de wegen der karavanen, de beteugeling van den handel ter zee, toezicht op de landen waarheen de slaven kunnen verzonden worden, beteugeling van den invoer van sterke dranken, enz. enz. De onderteekening der Akte zou

reeds Zondag of Maandag geschied zijn, indien niet de nederlandse gezant, baron Gericke van Herwynen, bezwaar had gemaakt tegen de bepalingen betreffende de invoerrechten in den Congostaat; zoodat de gevolmachtigden dien aangaande nog instructiën moeten afwachten.

Engeland.—Het nieuwe boek van Stanley is nu te Londen, te Parijs en te Leipzig verschenen, in pracht uitgave en in een gewone uitgave van twee deelen (te samen ruim 1000 bladzijden), met illustratiën en kaarten, bevattende zoowel de allernieuwste ontdekkingen van Stanley, als oude egyptische kaarten betreffende Centraal-Afrika. Stanley's ontdekkingen op zijn jongste reis betreffen vooreerst de Ruwenzori of Koning der Wolken, welken berg hij vereenigzelvigt met het legendarische „Maangebergte,” dat in de overlevering voortbestond, maar op de meest willekeurige wijze nu hier dan daar op de kaart geteekend werd. Stanley drijft den spot met deze en andere willekeurigheden op de bestaande kaarten en acht zijn Ruwenzori de eigenlijke reuzenbron van den Nijl. Voorts bevond Stanley, zooals men reeds weet, dat het Victoria-njanza veel grooter is dan men gemeend heeft, enz. enz. Maar vooral gewichtig was de ontdekking van het groote donkere woud, dat 1000 K. M. lang en 840 K. M. breed is en dus ongeveer de uitgebreidheid heeft van Frankrijk en Engeland te zamen. De boomen wisselen in hoogte van 6 tot 54 M., en de toppen zijn zoo dicht ineengegroeid dat het zonlicht er nimmer doorheen dringt. Ook lager tot zelfs tusschen het kreupelhout op den grond, zijn de boomen door lianen en kranen van allerlei aard verbonden, die zich soms als reusachtige M's of W's verheffen en dan weder rondom de stammen zich slingeren als boaslangen, of den doortocht zoo volkomen versperren, dat men slechts met bijl en hakmes zich een weg kan banen, waarbij dan telkens weder nieuwe zwermen van insecten en ander gevaarlijk gedierte te voorschijn komen.

Alle takken, twijgen en lianen zijn met een dik groen mos bedekt, dat hier en daar met bloemen doorweven is. Dit alles biedt een overwelldigend aanblik, maar de steeds in dikke droppels neerdruipende gom, de allerwegen krielende en wrimelende en gonzende insecten, het voortdurend halfduister, de kilheid van den grond, de vochtigheid der temperatuur, de veelvuldige gevaren van menschetende dwergen, wilde dieren en vergiftigde insecten beklemmen het gemoed en verspreiden ziekte en dood. Over den rijkdom van den plantengroei en de verscheidenheid der insecten alleen zouden heel boekdeelen te vullen zijn; maar de steek van vele insecten is even dodelijk als de met het venijn van roode mieren vergiftigde pijlen der dwergen. Ziekte en gebrek, honger en dood benemen vaak den lust tot beschouwing. Maar soms dwaalt Stanley een weinig ter zijde af en aanschouwde dan in diep gepeins de grootsheid van het woud. Hij verheft zijn stem te midden der stilte en hoort zijn woorden door de echo's herhalen als in een hooggewelfde kathedraal, en hij krijgt een gevoel, alsof plotseling een Titan zal te voorschijn treden met de vraag: nieteling, wat komt gij hier doen te midden der reuzen van het woud?

Eensklaps steekt een onweer op: de eerste bliksemschichten werpen een tooverachtig licht door het woud, en de donder ratelt met ijselijk geweld. Dan steekt de storm op en giert op huiveringwekkende wijze door het geboomte. Nog staan de reuzen van het woud onbewegelijk, als ware zij op het doek geschildert; maar eensklaps ziet men hen, als door schrik bevangen, het hoofd buigen, met duizende armen zwaaien, men hoort hen kraken en voer de aarde beven, terwijl de storm huult door het ruischend gebladerte, dat zich als een klaglied doet hooren. Maar de windvlaag is voorbij, en de boomen staan weder pal als te voren. Een oogenblik nog houdt de orkaan den

adem in, om dan met verdubbeld geweld den strijd te hervatten, tot dat eindelijk de sluizen des hemels geopend worden en stroomen van water de woede der geweldige kampeenen doen bedaren.

Zoo leest men uit Stanley's boek vaak treffende natuurschilderingen en weet hij zijn reisverhaal met poëtischen gloed te overgieten, terwijl nu en dan ook levendige samenkomsten een frissche afwisseling leveren. Maar uit alles blijkt, dat Stanley talloze malen door Gods almacht en de wijze leiding der Voorzienigheid diep getroffen werd en ook in zijn uitersten nood niet vergat tot God zijn toevlucht te nemen. „Eens,” zegt hij, „in nijpenden hongersnood bad ik om redding en beloofde steeds en overal aan God openlijk de eer daarvan te zullen schenken, en negen uren later kwam werkelijk de redding ons ontrukken aan de armen des doods.” En daarom ook eindigt hij zijn boek met de woorden: „Glorie en dank aan God, in alle eeuwigheid. Amen.”

Zijn reis heeft geduurd van Jan. '87 tot Dec. '89. Nauwelijks was in Aug. '86 het ministerie-Gladstone gevallen, of de kolonisatiegeest ontwaakte weder, en onder aanmoediging van het Tory-gouvernement begonnen ondernemende mannen het oog op de onmetelijke landstrecken van Oost-Afrika te werpen. En terwijl Eminpasja meer en meer door de Mahdisten bedreigd scheen, had Stanley reeds in October van hetzelfde jaar een onderhoud met Mackinnon over Emin's redding. Stanley toonde vier verschillende wegen aan: door Massailand (later door Peters gekozen), door Oeganda, langs het Victorianjanza-meer, of langs den Congo. Hij gaf aan dezen laatste weg de voorkeur om bij de Duitschers allen argwaan weg te nemen, omtrent de bijoogmerken der expeditie. Er werd een *Emin Relief Committee* gevormd, en terwijl Stanley in Amerika lezingen hield, werd hij plotseling opgeroepen om zich gereed te maken voor Afrika. Met Kerstmis was hij te Londen, en 21 Januari reeds te Cairo, waar hij brieven voor Emin medekreeg, als ook het recht om op zijn tocht de egyptische vlag te voeren. Op 22 Februari was hij te Zanzibar, waar hij Tippoe Tip aantrof en zijn manschappen wierf. Tip medeneemende, stoomde hij de Kaap de Goede Hoop om, en ankerde 18 Maart 1887 te Banane, aan den Congo. Beurtelings te water en te land volgde hij met zijn karavaan—680 man sterk en 160 ton aan draaglasten medevoerende, met inbegrip van een kanon en een stalen boot—onder velerlei bezwaren de kronkelinge van den Congo en kwam den 15 Juni te Jambuja aan, voorbij de samenvloeiing van Aroewhimi en Congo, reeds 3000 KM. van de zee verwijderd. Hier liet hij de achterhoede onder bevel van majoor Bartelot achter, wyl de door Tip beloofde 600 dragers nog niet gekomen waren. Hij zelf rukte 28 Juni met 389 man langs de Aroewhimi het eindeloze bosch in, waar hij 5 maanden onder bovenmenscheijk lijden met gevaren van allerlei aard te kampen had, alvorens het Albert-nyanza meer te bereiken.

—Te Londen zal den 23 en 24 Juli eene parlementaire conferentie gehouden worden, die het stichten van een international scheidsgerecht ten doel heeft. Volksvertegenwoordigers vande verschillende landen zijn daartoe uitgenoodigd.

—Het hulpcomité voor verdrukte volken heeft eene vergadering gehouden, waarin eene motie is aangenomen van de volgende strekking: De Vergadering protesteert tegen de aanhouding van Russen te Parijs, welke aanhouding moet worden toegeschreven aan knoeierijen van een Russischen verklikker, om eene correspondentie van Russische uitgeweken in handen te krijgen. De vergadering betreurt mitsdien de rol, die de Fransche republiek daarin heeft gespeeld.

—De postbeambten hielden in Hyde Park te Londen, eene vergadering, om hunne belangen te bespreken. Het ging daar zeer wonder-

lijk toe. Op de beschuldiging een spion te zijn, werd een der aanwezigen zwaar mishandeld en zou misgeschien te water zijn geworpen, zoo de politie hem niet had ontzet. Een ander moest zijn eerewoord geven, dat hij niet klikken zou, of het ware hem denzelfden weg gegaan. De vergadering was dan ook zeer oproerig en geneigd tot handtastelijkheden.

Rusland.—De Russische nota over de oorlogsvergoeding, waarvan per telegraaf reeds melding werd gemaakt, eindigt als volgt:

„Ik heb derhalve de eer, met aandrang aan Uwe Excellentie het verzoek te herhalen, uitgedrukt in mijne nota van 10 Mei, namelijk dat de Verheven Porte zonder verwijf de boven bedoelde schuld moge regelen, bij gebreke waarvan de Keizerlijke Regeering zich in de noodzakelijkheid zou bevinden, zelve te voorzien in de afbetaling uit de geldbedragen, welke het Ottomaansche gouvernement in het buitenland teontvangen heeft ingevolge zijne jongste financiële operationen.”

Het Oosten.—Omtrent de terechtstelling van majoor Panitza, welke te Sofia heeft plaats gehad, worden eenige bijzonderheden vermeld. De echtgenoot en eenige bloedverwanten van den majoor waren tegenwoordig. Panitza bekende dat hij stellig gerekend had op gratie van den Vorst en ook dat de koopakten van zijn eigendom vervalscht waren. Hij wenschte nu dat zij vernietigd wierden en het onrechtvaardig goed aan de wettige eigenaars teruggegeven wierd.

Zijn jongste kind beval hij in de zorgen aan van prins Alexander van Battenberg, die er peet over is.

—Een koopman van Philippopolis, wiens zoon indertijd bij een twist over een paard, door Panitza werd doodgeschoten, liet in de kathedraal waskaarsen ontsteken — „uit dankbaarheid over zijns vijands dood,” zegt de correspondent van het *News*. Laten we liever aannemen, dat het geweest is tot rust zijner ziel.

—Het *Journal de St. Petersburg* is hoogst verontwaardigd over Panitza's terechtstelling en meent dat Prins Ferdinand, door zijn gratierecht ongebruikt te laten, opnieuw getoond heeft een nul in het cijfer te wezen: niet hij maar Stanboelof, zegt het *Journal*, regeert in Bulgarije, doch zulk terrorisme, als thans wordt uitgeoefend, zal ook dezen ten val brengen.

Amerika.—Uit de onlangs gehouden volkstelling in de Vereenigde Staten, blijkt hoezeer de bevolking er is vooruit gaan. De geheele bevolking van het Rijk is bijna 15 millioen.

—Volgens een dépêche aan het *Berliner Tageblatt* uit New York gezonden heeft de minister Blaine ter openbare kennis gebracht een mededeeling, hem door de gezanten der vreemde Mogendheden gedaan, houdende dat de aanneming der thans in Amerika ahangige Tariefwet door europeesche Staten zal worden beschouwd als een oorlogsvierklaring op handelsgebied. Met Duitschland aan het hoofd, zouden Frankrijk, Oostenrijk-Hongarije, Italië en Spanje een geheime overeenkomst hebben gesloten om van amerikaansche producten hooge invoerrechten te heffen.

NOTICIANAN DI CABEL.

Recibi dia 1 di Agosto.

Paris.—Cartanan recibi di San Petersburgo ta bisa, koe colera a declara na Bakou.

Prensa rusa ta sigura koe relacionnan den Rusia i Francia ta bai birando cada dia mas cordial.

Gobierno di Czar ta preparando un expedicion científica bao di mando di colonel Lebedieff pa bai explora distritonan di Siberia.

Londres.—E lei riba sesion di isla Heligoland na Alemania tabata debati pa di segunda be den Cámara di Comunes.

